



Bezinning 715: De kruisdood van de Dienaar

Marcus 10,32-45 = wekdagen week 8 woensdag

Het Woord

Ze waren onderweg naar Jeruzalem en Jezus liep voor hen uit. De leerlingen waren ongerust en ook de mensen die hen volgden, waren bang. Hij nam de twaalf weer apart en vertelde hun wat Hem zou overkomen: 'We zijn nu op weg naar Jeruzalem, waar de Mensenzoon zal worden uitgeleverd aan de hogepriesters en de schriftgeleerden, die Hem ter dood zullen veroordelen en Hem zullen uitleveren aan de heidenen. Ze zullen de spot met Hem drijven en Hem bespuwen en Hem geselen en doden, maar na drie dagen zal Hij opstaan.'

Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedeus, kwamen bij Hem en zeiden: 'Meester, we willen dat U voor ons doet wat we U vragen.' Hij vroeg hun: 'Wat willen jullie dan dat Ik voor je doe?' Ze zeiden: 'Wanneer U heerst in Uw glorie, laat een van ons dan rechts van U zitten en de ander links.' Maar Jezus zei tegen hen: 'Jullie weten niet wat je vraagt. Kunnen jullie de beker drinken die Ik moet drinken of de doop ondergaan die Ik moet ondergaan?' 'Ja, dat kunnen wij', antwoordden ze. Toen zei Jezus tegen hen: 'Jullie zullen de beker drinken die Ik zal drinken en de doop ondergaan die Ik zal ondergaan, maar wie er rechts of links van Mij zal zitten, kan Ik niet bepalen, die plaatsen behoren toe aan hen voor wie ze zijn bestemd.'

Toen de andere leerlingen hiervan hoorden, werden ze woedend op Jakobus en Johannes. Jezus riep hen bij zich en zei tegen hen: 'Jullie weten dat de volken onderdrukt worden door hun eigen heersers en dat hun leiders hun macht misbruiken. Zo mag het bij jullie niet gaan. Wie van jullie de belangrijkste wil zijn, zal de anderen moeten dienen en wie van jullie de eerste wil zijn, zal ieders dienaar moeten zijn, want ook de Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losgeld voor velen.'

Stilte bij het Woord

Een woord bij het Woord

Opnieuw voorspelt Jezus zijn lijden, dood en verrijzenis.¹ Maar deze derde en laatste maal gebruikt Jezus meer woorden en maar liefst zeven werkwoorden om zijn lijden en dood te omschrijven. Zo vat Marcus het hele lijdensverhaal samen. De twaalf kunnen er niet naast kijken. En wat meer is: Hij duidt de schuldigen aan.

¹ Zie Marcus 8,31-33 en 9,31.

De hogepriesters en de schriftgeleerden zullen Jezus overleveren aan de volkeren, de heidenen. Die volkeren worden geregeerd door overheersing, in vele gevallen door totalitaire regimes met alle geweld van dien. Maar Jezus zal zich vrijwillig, uit liefde, geven als losprijs voor velen, ja, voor iedereen, zonder uitzondering. Het is het moeilijkste punt van ons geloof. Het is normaal dat de twaalf zich verzetten, het niet begrijpen, het niet aanvaarden, verbaasd zijn en bevreesd. Het begint met de gedwongen, gewelddadige overlevering aan de volkeren om te doden, maar het eindigt met zich vrijwillig en uit liefde geven aan de volkeren om te doen leven.

Jakobus en Johannes vragen aan Jezus' zijde te mogen zitten, als Hij in zijn glorie is binnengegaan. Ze weten niet wat ze vragen, zoals Jezus zegt. Hoe hadden ze het kunnen weten? En hoe schrijnend: als Jezus aan het kruis sterft, hangen er twee bandieten naast Hem, een links, een rechts. Ja, Jakobus sterft de marteldood in het jaar 44. Johannes sterft op hoge leeftijd, maar heeft eveneens langdurig moeten lijden voor zijn geloof in Jezus.

De tien zijn kwaad op de twee. De groep is verdeeld. Jaloezie? Hoe dan ook zitten ze niet op het juiste spoor. Jezus grijpt het gebeuren aan om hen de goede richting uit te sturen: de dienstbaarheid, ja, slaaf zijn voor de anderen. Dat is de essentie van het uitoefenen van gezag in de groep die Jezus volgt, totaal tegengesteld aan de totalitaire tirannie bij vele volkeren. Marcus verwijst hier ongetwijfeld naar de Lijdende Dienaar (Jesaja 53,10-11).

Het Woord in mijn leven

Hoe kijk ik naar het lijden, sterven en verrijzen van Jezus? Kan ik mij geven uit liefde voor het welzijn van anderen? Hoe hoog staat de dienstbaarheid in mijn vaandel? Oefen ik mijn gezag uit als dienst?

Bidden met het Woord

Heer, U bent ons grote voorbeeld:
altijd de Dienaar van allen,
altijd geven en nog eens geven,
altijd verrassend en nieuw,
gericht op het echte leven,
op het eeuwige leven,
op de verrijzenis van allen.
Nooit zullen we helemaal begrijpen
waarom het verschrikkelijke kruis
in het centrum staat
van ons christelijk geloof.
En toch koos U daarvoor:
vreselijk schandaal,
maar ook de hoogste liefde.
Maak ons steeds meer
gelijkvormig aan U, Heer. Amen.

© Eric Haelvoet 2017